

Positief Advies studentgeleding MR hogeschool Vaa:
14 juni 2016

Instemming CVB
20 juni 2016

Notitie bezwaar en beroep Selectie en Plaatsing

Vooraf

Als de HO-instellingen overgaan tot het zelf selecteren van studenten tot hun Numerus Fixus opleidingen, zullen zij te maken krijgen met bezwaren, beroepen en klachten van aspirant-studenten die allerlei fases van het selectieproces zullen beslaan. De minister van OCW zal geen bezwaar en beroep meer gaan behandelen, dit wordt bij de instellingen gelegd.

Op dit moment is de rechtsbescherming van studenten geregeld in Hoofdstuk 7, Titel 4 van de WHW. In dit kader is de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing. Zowel de (aspirant-)studenten als de HO-instellingen zijn gebaat bij een uniforme benadering en uitvoering van de selectie en plaatsing van aspirant-studenten. Dit geldt nog eens te meer voor de rechtsbescherming van de aankomende studenten: daarom wordt gepleit voor eenduidigheid van de procedures binnen alle HO-instellingen. Om deze eenduidigheid te bewerkstelligen wordt geadviseerd dat alle instellingen hun bezwaarprocedures inrichten volgens de in de Awb voorgeschreven bepalingen en werkwijze.

Termijnen

Bezwaar- en beslistermijnen zijn geregeld in de Awb. Artikel 7.57g van de WHW kende een afwijkende (verkorte) termijn om bezwaar te maken tegen (de weigering van) een bewijs van toelating: 4 weken. Echter is recent duidelijk geworden dat dit wetsartikel definitief niet gehandhaafd blijft. Daarmee is de algemene termijn van de Awb (zes weken) van toepassing, die in dit geval relatief lang is; het risico bestaat dat een procedure niet is afgerond voor de start van het studiejaar. In ieders belang is het dat richting de kandidaat duidelijk wordt gemaakt dat het belangrijk is om een eventueel bezwaar zo snel mogelijk in te dienen.

Een bezwaarschrift wordt voorgelegd aan de Geschillenadviescommissie van de HO-instelling (artikel 7.63a WHW).

Art. 7.63a lid 4 WHW kent de mogelijkheid van een verkorte spoedprocedure: indien de bezwaarde om toepassing hiervan verzoekt, beslist de voorzitter van de Geschillenadviescommissie binnen een week na ontvangst van het bezwaar of dit met spoed wordt behandeld. Als dit zo is, neemt het College van Bestuur binnen vier weken na ontvangst van het bezwaar een beslissing.

Enkele kanttekeningen hierbij:

- De instelling kan niet ambtshalve besluiten de spoedprocedure toe te passen, maar het staat het instellingsbestuur vrij om niet de maximale behandeltermijn te gebruiken en eerder een besluit te nemen.
- De instelling kan de kandidaat wijzen op de mogelijkheid om een spoedprocedure te verzoeken. Echter minstens zo belangrijk als spoedige behandeling van het bezwaar is dat er zo min mogelijk tijd 'aan de voorkant' (in de bezwaartermijn van zes weken) wordt verloren, een factor die de kandidaat zelf in de hand heeft.
- Er bestaat vooraf geen garantie dat de voorzitter van de Geschillenadviescommissie het verzoek om een spoedprocedure honoreert.

Procedure

Een bezwaarschrift dient geadresseerd te worden aan het bestuursorgaan, het College van Bestuur). Studielink is geen bestuursorgaan, het neemt geen voor bezwaar en beroep vatbare besluiten. Studielink fungeert als 'doorgeefluik' voor het doorgeven van de rangnummers aan de kandidaten op 15 april. Studielink doet dit namens de instellingen; de instellingen kennen het rangnummer aan de kandidaat toe. Als Studielink het rangnummer doorgeeft aan de student, dan moet de bezwaartermijn en clause in de tekst staan, namens de instelling.

Aanmelding aspirant-student wordt na 15 januari afgewezen: de student is te laat.

De weigerende beslissing (van de instelling) om de student na 15 januari nog aan te melden is een besluit in de zin van de Awb. Dit moet ook als besluit vastgelegd worden, want de instelling moet het besluit kunnen motiveren om de student af te wijzen (let op: voor de bezwaarprocedures is het bewijs belangrijk, dus daarom is het belangrijk dat het tijdstip waarop de student zich na 15 januari alsnog wilde aanmelden, wordt vastgelegd!). Dus de instelling moet in dit geval aan de student aangeven dat de student afgewezen wordt omdat deze te laat is, incl. melding dat de student bezwaar kan indienen. Dit is een bericht/melding vanuit Studielink (namens de instelling).

Processtap Selectie

- De instelling mag op grond van de WHW zelf de selectiecriteria bepalen. De medezeggenschap heeft ten aanzien hiervan een adviesrecht. De selectiecriteria zijn niet vatbaar voor bezwaar en beroep.
- Het is mogelijk dat tijdens het uitvoeren van de selectieprocedure een aspirant-student 'not amused' is met de wijze waarop de selectie verloopt. Te denken valt bijvoorbeeld aan een student die van mening is dat de instelling in communicatie tekort is geschoten of die zich onheus behandeld voelt tijdens een interview. Dit soort situaties, m.a.w. voorvallen die te maken hebben met de feitelijke uitvoering van de selectieprocedure, zijn geen besluiten op grond van de Awb en zijn daarom niet vatbaar voor bezwaar. Als een student het niet eens is met de uitvoering van de selectieprocedure, staat het hem vrij een klacht in te dienen. De klacht neerleggen bij een ombudsman of klachtenfunctionaris van de instelling zelf is de meest logische plaats. Alle berichten aan de student tijdens de selectieprocedure worden door de instelling zelf gedaan.

Processtap Rangnummer

Het toekennen van een rangnummer door de instelling is een Awb-besluit. Rangnummer moet gemotiveerd zijn + bezwaarclausule moet er onder vermeld staan. Het rangnummer wordt door Studielink (namens de instelling) aan de student gecommuniceerd op 15 april. Alle rangnummers die na 15 april (bijv. vanwege noodprocedure) aan Studielink worden gemeld, moeten door de instelling zelf aan de student worden doorgegeven.

Processtap Plaatsing

- Indien er plaats voor de student is, dan wordt dit aan de student gemeld door Studielink (namens de instelling). In deze constructie is dit een besluit in de zin van de Awb en hieronder moet dan ook formeel een bezwaarclausule worden opgenomen.
- De kandidaat doet niets en de plaats vervalt na twee weken. Het vervallen van een bewijs van toelating dient niet als een op zichzelf staand besluit te worden aangemerkt. Het besluit dat de kandidaat ontvangt waarin het bewijs van toelating wordt uitgereikt (zie vorige stap) vermeldt dat het bewijs van toelating van rechtswege vervalt op het moment dat de student er twee weken lang niets mee doet. Het vervallen van het bewijs na twee weken is aldus verwerkt in het eerdere besluit. Mocht de student het, om wat voor reden dan ook, niet eens zijn met het vervallen van het besluit na twee weken, dan kan hij/zij bezwaar maken tegen dit eerdere besluit (uitreiking van bewijs van toelating) of eventueel bij de instelling een verzoek om clementie doen. Een hardheidsclausule voor dit specifieke geval is niet in de gewijzigde Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs (RATHO) opgenomen. Het vervallen van het bewijs van toelating na twee weken is een bericht/melding vanuit Studielink (namens de instelling).
- Verzoek accepteren. Uitgangspunt: bij het verkrijgen van twee plaatsen (bij andere opleidingen/instellingen) moet de student zijn/haar keuze hebben tussen deze twee houden. Dus niet automatisch één van beide afsluiten als de student al een andere plaats geaccepteerd heeft.
- Instelling wijst een plaats van een student af (omdat de student is gezakt maar zelf geen actie onderneemt). Er komt geen bericht uit Studielink, de instelling zal dit zelf aan de student moeten melden. Er moet ergens vastliggen op grond waarvan een instelling een student mag afwijzen, het is wenselijk dat hiervoor centrale richtlijnen worden opgesteld.

Enkele afsluitende opmerkingen

- Er moet wel plek zijn en blijven voor het uitvoeren van beslissingen waarin een bezwaar- of beroep schrift van een student gegrond is verklaard. Advies is om ieder jaar enkele plaatsen te reserveren voor dergelijke gevallen.
- Praktische oplossing: instelling moet aan kunnen geven hoeveel B&B plaatsen er open gehouden moeten worden en tot welke datum.
- Op deze plek wordt op aangegeven van het Landelijk Juristen Overleg als issue benoemd dat er geen regeling of voorziening is voor kandidaten die het om wat voor reden dan ook niet eens zijn met de registratie van (het aantal) historische deelnames aan selectieprocedures.